

Vårresan maj 2011

Björn Johansson. Vår guide och konduktör.

Innehåll:

Årsmötesprotokoll
Vårresa Vårgårda-Göteborg-Lidköping
Piprensningens verktyg
Munksundsskolan på besök
Järnhandelns dag, Skansen
Bahco Roddklubb
J.P. Dagen 20 aug
Föranmälan Tre länder på en vecka

God Jul och Gott slut 2011

J.P. Johansson- statyn

För att statyn skall bli verklighet mottages tacksamt bidrag, små eller stora belopp till vårt statykonto, bankgiro **393-5053**

Tre länder på en vecka

Planera in vår resa till hösten.

16 oktober 2012, preliminärt
Tre länder på en vecka:
Portugal-Spanien-Frankrike
Gör en intresseanmälan redan nu!
Tel 0171 - 410 270
Klubbmästare Rune Adelhag
i samarbete med Nord-Syd-resor.
Upplysningar tel.0171-356 63.

Gåva

250:- Brons
500:- Silver
1000:- Guld
till J.P. statyn

Styrelse

Ordförande

Curt Eriksson, Pundgatan 3, 749 49 Enköping
Tel 0171-303 48, 070-32 32 075

Kassör:

Mats Friberg, Linnevägen 15 A, 811 34 Sandviken,
Tel 026-27 00 91, 070-209 78 82

Sekreterare:

Sven Eklund, Felixvägen 8 A, 737 44 Fagersta,
Tel 0223-162 34, 070-172 98 53

Ledamöter:

vice ordf
Stig Lundh, Besksötagatan 23, 745 63 Enköping,
Tel 0171-365 93, 073-829 58 75

Suppleanter:

Bennet Ernlund, Enstigen 5
745 71 Enköping, Tel 0171-44 63 57, 073-026 34 51

Lars Åberg, Västerleden 114, 745 62 Enköping,
Tel 0171-368 08, 070-032 60 24

Monica Eklund, Felixvägen 8 B, 737 44 Fagersta
Tel 0223-162 34, 070-172 98 53

Klubbmästare:

Rune Adelhag, Härnevi Rotbrunna, 745 96 Enköping,
Tel 0171-41 02 70, 070-390 96 36

Medlemstidningen J.P.-Bladet

utkommer två gånger per år, + engelsk version 2 st
Sista manusdag för nr 1 - 2012 är 2 februari.

J. P. Johansson Sällskapet

bildades 1992, är en ideell och opolitisk förening.
Sällskapets uppgift är att dokumentera och sprida
kännedom om J. P. Johanssons uppfinningar, patent,
industriella verksamhet, kommunala engagemang
och privata liv.

Medlemsavgifter är 125 kr/år för privatpersoner och
500 kr/år för företag, inklusive annonsutrymme i
medlemstidningen.

J. P. Johansson Sällskapet

SE-745 82 Enköping

Postgiro 96 34 42-9

Bankgiro 5317-6764

www.jpjohanssonmuseum.com

J. P. Johansson Museet

är öppet onsdagar 13-16.

Grupper efter överenskommelse.

Besöksadress och Museum:

Tallbacksvägen 2, Box 83, 745 82 Enköping

SNA Europe (Services) AB

Tel 0171-227 07

E-post: Jp.johansson@snaeurope.com

Ansvarig utgivare, ensamredaktör Curt Eriksson

Ordförande har ordet!

Curt Eriksson Ordförande

En av våra vackra parker finns vid Gustav Adolfs plan där en gång J.P. Johansson smedjan var belägen. Vi jobbar på att J.P. Johansson skall återvända till platsen i form av en staty. Han börjar närma sig så sakta. Tills vidare finns bara en modell som visas vid olika arrangemang. Det gäller att ordna med ekonomin så att vidare planering kan fortsätta. Vi hoppas och tror på firmor och enskilda skall stödja vårt projekt. Vårt statykonto bankgiro 393-5053.

J.P. -dagen på Torget kom Bert Nilsson, med den verkliga överraskningen. En check på 5000 kronor överlämnades till vårt sällskap. Bert Nilsson, ordförande i Westerlundskas Sällskapet. Överraskad mottog undertecknad, samt framförde mitt stora tack. Vi har

vid tidigare tillfällen haft ett gott samarbete. Hoppas det blir intensivare. Kulturen i Enköping är att bevara minnet av J.P. Johansson och Ernst Westerlund, helt olika yrkeskategorier, var och en störst inom sitt ge-
bit.

Samarbetet med Järnhandelns Intresseförening fortsätter vilket har utvecklats till givande samvaro. Nu senast Järnhandelns Dag på Skansen Stockholm. Vi sålde Bahco verktyg och lotter. Bjöd på upplysningar om J.P. Johansson och Bahco. På kvällen samlades vi kring en bit mat och givande diskussioner.

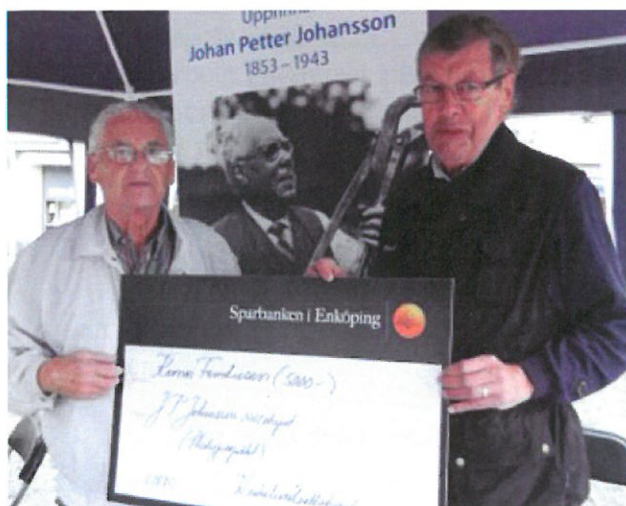
Härnevi Marknad i juni har blivit en tradition att delta. Lottförsäljning och Bahco verktyg av alla de slag. Uppskattat. Likaså Mickelsmäss deltar vi varje år och visa att Bahco finns än. Vårt museum har besökts av fler än tidigare. Våra ordinarie guider **Rune Adelhag**, **Bennet Ernlund** och **Stig Lundh** kan förmedla stor

kunskap om Bahco då alla tre innehaft många års anställning vid Bahco.

Vi vill gärna visa och berätta om vår verksamhet. Så välkommen till vårt museum.

Curt Eriksson

På J.P.Johanssons Dag den 20 augusti på Stora Torget Enköping får J.P. Johansson Sällskapet besök av Ordförande Bert Nilsson i Doktor Ernst Westerlunds Sällskapet.

Ordförande Bert Nilsson överlämnar då en check på 5000:- till Ordförande Curt Eriksson i J.P. Johansson Sällskapet att använda till kommande staty av J.P. Johansson som kommer att placeras vid Gustav Adolfs plan där den första smedjan var belägen.

Stig L Lundh

Anniken Karell Håkansson

Tack!

Verktygen lämnar Lars och Lillemor till J.P. Sällskapet. Tack!

Genom din omtänksamhet blev vårt Sällskap ägare till ett stort antal Piprensare. J.P.'s patent nr 58293, 21 november 1923.

Vi har ännu ej hunnit ta ställning hur vi skall använda dem. Möjligheterna är många, ex lotterivinster, presenter och vid olika evenemang som vi deltar i. De kommer till användning.

Hur det gick till. Anniken var på besök hos sin syster Lillemor i Storvreta. De skulle överge sin villa och flytta till Uppsala. När man skall flytta brukar det komma fram saker som glömts bort. Så även denna gång. I garaget hittades en trälåda med många oanvända piprensare "Sanatos". J.P.'s uppfinning. Genast föreslog Anniken att det kunde vara någonting för Sällskapet. Lillemor och hennes man Lars Sjölin hade ingenting emot detta.

Med telefonens hjälp kom jag överens med Lillemor att hämta dem. Storvreta var främmande mark för mig. Till hjälp tog jag min son Jan till hjälp och hans GPS och då var problemet borta att lätt hitta Lars och Lillemor som stökade utanför. Hade ej träffat henne tidigare, men likheten med Anniken gjorde det svårt att ta miste. Förutom en låda med Sanatos fick vi en eldgaffel och ett antal hållare för Triplexlampan.

Även de J.P. patenterade uppfinningar.

Vi skildes efter ett trevligt möte och färden gick tillbaka mot Enköping.

Curt Eriksson

Du kommer väl ihåg att ...

Du som är medlem i J.P. Johansson Sällskapet
alltid har **RABATT** på alla våra resor.
300 kr/person och resa. Gäller samtliga flerdagsresor.

Läs mera om våra resor på

www.nordsydneyresor.se

RESEKATALOG
höst - vinter
2011-2012

Ring oss så sänder vi Dig den!

ALLTID med
påstigning i **BÅLSTA**
Stockholm Enköping
Uppsala
INGA anslutningstillägg

Arrangör/bokning:
NORD SYD
Flyg och buss AB
Box 1010 745 27 Enköping
Tel. 0171 - 356 63

NORD SYD RESOR
NORD SYD FLYG OCH BUSS AB

www.nordsydneyresor.se

PATENT

Nº 58293.

BESKRIVNING

OFFENTLIGGJORD AV
KUNGL. PATENT- OCH REGISTRERINGSVERKET.

J. P. JOHANSSON OCH P. G. SALWÉN,
ENKÖPING.

Piprensningsverktyg.

Klass 44: b.

Patent i Sverige från den 21 november 1923.

Föreliggande uppfinning har avseende på ett piprensningsverktyg, och kännetecknas uppfinningen i huvudsak genom kombinationen av en som skaft tjänande dosa, en i denna anordnad, utfällbar borrh eller slev för piphuvudets rengöring samt en i dosan anordnad, ävenledes utfällbar stång, i änden försedd med en dorn för piphalsens rengöring.

Patentanspråk:

1:o) Piprensningsverktyg, kännetecknat genom kombinationen av en såsom skaft tjänande

dosa, en i denna anordnad utfällbar borrh eller slev för piphuvudets rensning samt en i dosan anordnad, ävenledes utfällbar stång, i änden försedd med en dorn för piphalsens rengöring.

2:o) Piprensningsverktyg enligt patentanspråket 1:o), kännetecknat därigenom, att dosan åtminstone vid ena änden har en cylindrisk eller rund tvärsektion, i ändamål att tillåta dosans utnyttjande såsom pipstoppare.

3:o) Piprensningsverktyg enligt patentanspråken 1:o)—2:o), kännetecknat därigenom, att den ena av de båda delar, av vilka dosan består, är försedd med en fläns, som vid den såsom pipstoppare utbildade delen av dosan framskjuter över springan emellan de båda dosdelarna.

4:o) Piprensningsverktyg enligt patentanspråken 1:o)—2:o), kännetecknat genom ett, eventuellt med den ena av dosdelarna vridbart förbundet hylslock, som, när dosan är stängd, omsluter den såsom pipstoppare utbildade delen av dosan.

5:o) Piprensningsverktyg enligt patentanspråket 1:o), kännetecknat därigenom, att dosan invändigt är försedd med en fasthållningsanordning för en läskstång.

Till Patentet N° 58293.

Fig: 1

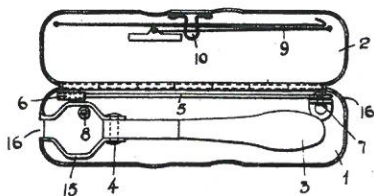

Fig: 2

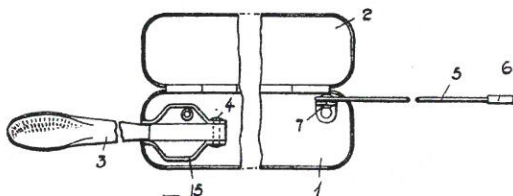
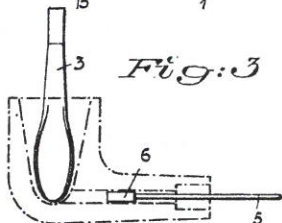

Fig: 3

Generalstabens Litog

Pengar fattas till J.P.'s staty

Sommaren 2012 skulle statyn av J.P. Johansson stå klar vid Gustaf Adolfs plan. Men pengarna räcker inte och hela projektet är uppskjutet.

J.P. Johansson sällskapet har idag bara 300 000 kronor av de 800 000 som behövs.

Innan finansieringen är klar kan konstnären Peter Linde inte börja arbeta med skulpturen.

–Just nu kan jag inte säga något om tidsplanen. Men även om det fattas pengar hoppas vi att kunna skriva ett kontrakt med Peter Linde, säger Stig Lundh i J.P. Johansson sällskapet.

Enköpings kommun finansierade en tävling mellan fyra konstnärer förra året. Peter Linde vann tävlingen med en 25 centimeter hög modell, där J.P. Johansson står med en rörtång i handen.

Statyn skall gjutas i brons och J.P. Johansson blir i naturlig storlek. Han står på en sockel, utformad som en mutter och totalt blir statyn drygt två meter hög.

Tar ett år

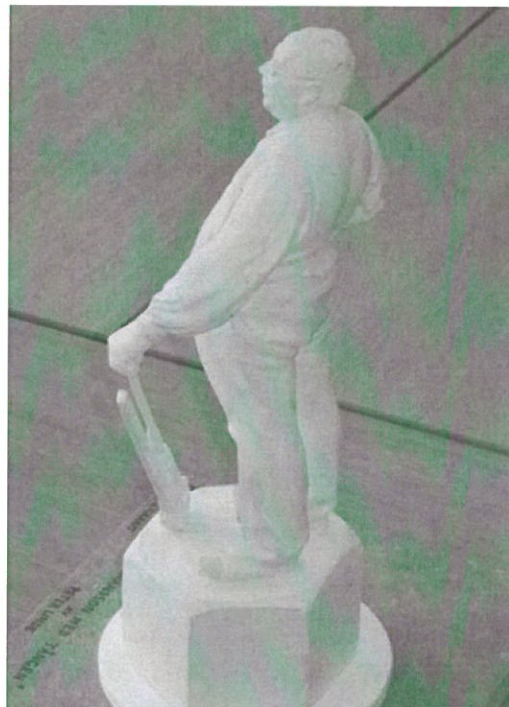
Från att Linde får klartecken att börja arbeta tar det ett år innan statyn är klar.

Kommunen har godkänt platsen, exakt där J.P. Johansson startade sin första smedja 1886.

Peter Linde är en av Sveriges mest efterfrågade skulptörer just nu, och han har de senaste åren specialiserat sig på verkliga personer. I höst invigs hans staty av boxaren Ingemar Johansson i Göteborg. Han har också skulpterat fotbollsspelaren Nils Lidholm och författaren Karin Boye och Hjalmar Söderberg.

I ett år har J.P. Johansson sällskapet samlat in pengar. Exakt vilka som skänkt och vilka summor, vill Stig Lundh inte säga. Men klart är att huvuddelen av pengarna kommer från SNA-Europe, det företag som i dag äger och förvaltar varumärket Bahco.

Vidare har Handelsbanken bidragit med pengar liksom en rad privatpersoner.

Inte gett upp

– Vi har väl inte gett upp hoppet om att kommunen ändå skall bidra med pengar senare. Jag vet att de som arbetar med parkerna, som ett sätt att locka turister också vill ha statyn, säger Stig Lundh.

Han hänvisade till erfarenheter från andra håll, som säger att värdet av parker växer om det också finns kulturhistoriska inslag.

J.P. Johansson-sällskapet arbetar vidare på flera spår, kontakt med alla Enköpingsföretag och att vara med på olika träffar, där man visar upp gipsmodellen.

Närmast ligger J.P. Johansson-dagen den 27 augusti. Den 27 augusti har Järnhandlarförbundet en stor träff på Skansen i Stockholm och den 3 september blir det Trädgårdsdagen i Enköping.

Mats Taxen EP 1 aug 2011

Inget man vill missa?!

I år kommer vi att uppleva ovanliga datum. 1.1.11, 1.11.11, 11.1.11 och 11.11.11, och det är inte allt.

Ta de två sista siffrorna av året du föddes? Lägg till den ålder du kommer att bli i år., resultatet kommer att bli 111.

Detta är året för pengar!

I år kommer oktober ha fem söndagar, fem måndagar och fem lördagar.

Detta händer bara vart 823 år?

Dessa speciella år kallas "Bankiren"?

Ordspråket som förklarades i den Kinesiska Feng-Shul lyder.

Om du skickar detta till åtta goda vänner kommer pengar att visa sig under de kommande fyra dagarna. De som inte fortsätter kedjan kommer inte att ta emot?

Det är ett mysterium, men det är värt ett försök!

Lycka till!

Stig Lundh

· STÄLLNINGAR · PUMPAR · VÄLTAR · KOMPRESSORER · DAMMSUGARE ·

JOSEFSSONS
MASKINUTHYRNING AB

Kaptensgatan 13. Tel: 0171-248 14

Hyr ut det mesta till bygget!

VIBROPLATTOR · SKYLIFSTAR · GJUTUTRUSTNING

SWESAFE

Ågatan 6, 745 35 Enköping
Tel. 0171-826 20, 826 25

BERGO TOOLS AB

BERGO TOOLS bär en mer än 100-årig tradition vidare genom att fortsätta tillverka och marknadsföra de välkända och uppskattade Bahcoknivar. Målsättningen är att genom hög leveransservicegrad samt lyhördhet för marknadens förändringar och behov, ge den bästa servicen. Knivarna med det välkända hajmärket, står för tradition och nytänkande.

BERGO TOOLS AB, Box 169, 745 23 Enköping.
Besök: Ulunda Industriområde
☎ 0171 34460. Fax 0171 34470. Mobil 070 6300768
info@bergotools.se www.bergotools.se

FANNA BILSERVICE AB

Roland Skansfeldt

Bilverkstad · Reparation och Service · Kiosk · Tillbehör

Service- och reparation av alla bilmärken.
Bilelektriska arbeten, elektronisk testutrustning.
Inställning av CO-halt, avgasrening.
Batteriservice, framvagnsinst., däck och balansering, tillbehör.
Vi ombesörjer den årliga kontrollbesiktningen av din bil.
Fackmässigt arbete till bra priser.

Fanna Bilservice
Stockholmsvägen 16
(vid ABB Ventilation)
745 40 Enköping

Telefon: 0171 - 378 60
Bostad: 0171 - 325 57
Telefax: 0171 - 215 54

POWERTOOLS

"**POWERTOOLS SWEDEN AB** utvecklar, tillverkar och marknadsför fyra produktområden:

- Högtryckshydraulik
- Tryckluftsvärktyg och motorer
- SL® Gängsystem
- Segdragande verktyg

Detta mot industri och serviceföretag i Sverige och övriga världen.
Powertools ligger i Enköping, där den uppstod redan på 60-talet (Bahco Kraftverktyg).
Sedan år 2001 ingår Powertools, som ett av fyra bolag, i Alia-koncernen i Ljungskile.
Antalet anställda är 11 personer. Omsättningen beräknas 2011 till 20 miljoner."

Powertools Sweden AB
Box 928, 745 25 ENKÖPING
Tel 0171 - 663 000

Powertools@powertools.se
www.powertools.se

Din lokala fackhandel

- Ger mer för pengarna!

Bosch Miele Whirlpool LG Electrolux Cylinda Siemens Gorenje Husqvarna Allaway Upo

**Vi kan kök & tvätt
HANDELSHUSET AB**

#ushÄllsmaskiner

Kungsgat.30 Enköping
Tel: 0171-47 92 00
www.vitvaror.net

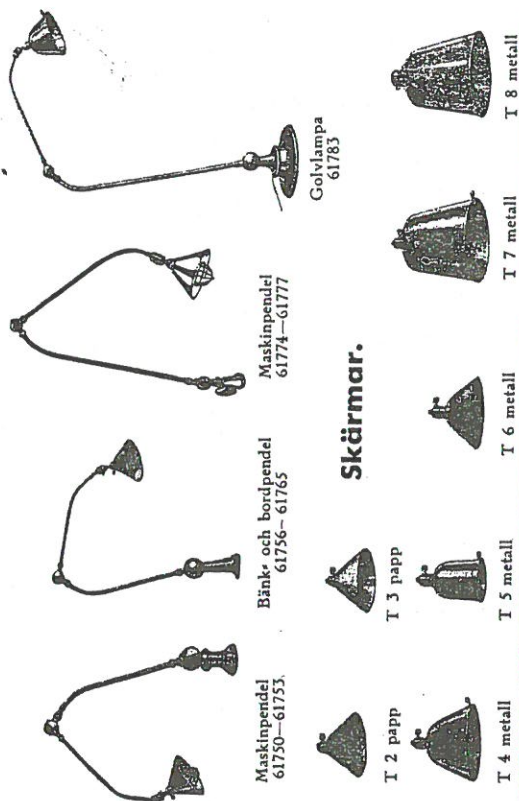
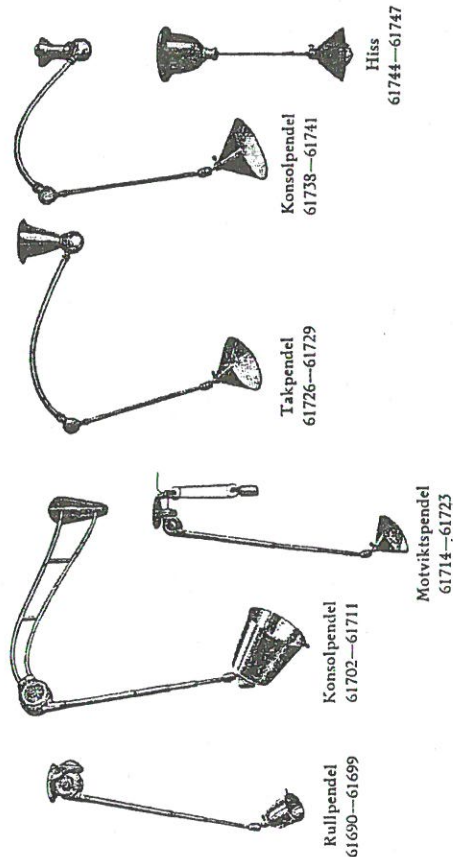
Öppet: Mån-fre 10-18 lunch 13-14. Lör. 10-13

Fast lågt pris!
Vitvaror direkt till din dörr

Vi har även ett sortiment
av exklusivt espressokaffe
både malet & hela bönor.

Triplexarmaturer.

Svensk tillverkning. Beröringsskyddad bakelitlamphållare med vippströmställare. Levereras även på begäran med mässinglamphållare och hög porslinsring¹⁾.

Nr	Typ	Färg	Pendlängd i meter	1) Pris med nedanstående skärmtyp pr st. Kr.									
				T 2 ²⁾	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8			
61690	AX	Grå	1,30	55.—	54.25	59.25	56.75	55.25	61.25	67.75			
61693		Vit	2,95	63.75	63.—	68.—	65.50	64.—	70.—	76.50			
61696	BX	Grå	1,75	57.—	56.25	61.25	58.75	57.25	63.25	69.75			
61699		Vit	3,45	66.25	65.50	70.50	68.—	66.50	72.50	79.—			
61702	KAX	Grå	1,30	55.—	54.25	59.25	56.75	55.25	61.25	67.75			
61705		Vit	2,95	63.75	63.—	68.—	65.50	64.—	70.—	76.50			
61708	KRX	Grå	1,75	57.—	56.25	61.25	58.75	57.25	63.25	69.75			
61711		Vit	3,45	66.25	65.50	70.50	68.—	66.50	72.50	79.—			
61714	AF	Grå	1,30	41.50	40.75	45.75	43.25	41.75	47.75	54.25			
61717		Vit	2,95	49.25	48.50	53.50	51.—	49.50	55.50	62.—			
61720	BF	Grå	1,75	43.50	42.75	47.75	45.25	43.75	49.75	56.25			
61723		Vit	3,45	51.75	51.—	56.—	53.50	52.—	58.—	64.50			
61726	TZ	Grå	Armlängd	49.50	48.75	53.75	51.25	49.75	55.75	62.25			
61729		Vit	1+1	57.25	56.50	61.50	59.—	57.50	63.50	70.—			
61732	TZL ³⁾	Grå	1+1	54.50	53.75	58.75	56.25	54.75	60.75	67.25			
61735		Vit		62.25	61.50	66.50	64.—	62.50	68.50	75.—			
61738	KZ	Grå	1+1	46.50	45.75	50.75	48.25	46.75	52.75	59.25			
61741		Vit		54.25	53.50	58.50	56.—	54.50	60.50	67.—			
61744	Hiss	Grå	—	33.—	33.75	37.25	34.75	33.25	39.25	—			
61747		Vit	4,5	35.25	36.—	39.50	37.—	35.50	41.50	—			

Nr	Typ	Färg	Armlängd i m	1) Pris med nedanstående skärmtyp pr st. Kr.							
				T 2 ²⁾	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	
61750	MZ	Mörkgrön	0,60+0,50	43.50	42.75	47.75	45.25	43.75	49.75	56.25	
61753		Förnicklad med brun fot	51.25	50.50	55.50	53.—	51.50	57.50	64.—		
61756	BZ	Mörkgrön	0,60+0,50	43.50	42.75	47.75	45.25	43.75	49.75	56.25	
61759		Förnicklad med brun fot	51.25	50.50	55.50	53.—	51.50	57.50	64.—		
61762	AZ	Mörkgrön	0,50+0,35	33.50	32.75	37.75	35.25	33.75	39.75	—	
61765		Förnicklad med brun fot	40.25	39.50	44.50	42.—	40.50	46.50	—		
61768	AZB	Mörkgrön	0,60+0,50	38.50	37.75	42.75	40.25	38.75	44.75	—	
61771		Förnicklad med brun fot	45.25	44.50	49.50	47.—	45.50	51.50	—		
61774	AZK	Mörkgrön	0,60+0,50	35.50	34.75	39.75	37.25	35.75	41.75	—	
61777		Förnicklad med brun fot	42.25	41.50	46.50	44.—	42.50	48.50	—		
61783	FZ	Förnicklad med brun fot	1,00+0,50	59.25	58.50	63.50	61.—	59.50	65.50	72.—	
Skärmar med bakelitlamphållare...											
D:o med mässinglamph. m. hög ring				7.75	8.50	13.50	11.—	9.50	15.50	22.—	
D:o utan lamphållare				4.75	5.50	10.50	8.—	6.50	12.50	19.—	
				2.25	3.—	8.—	5.50	4.—	10.—	16.50	
61786	Skyddskorg										1.50
61789	Lampställare, polerad										6.50
61792	Bakelitlamphållare, förnicklad										8.—
61795	Bakelitlamphållare										5.50
61798	Mässinglamphållare, förnicklad										2.50

1) Med mässinglamphållare och hög porslinsring minskas ovannämnda pris med Kr. 3.— pr st.
2) Alla pendar med skärm T 2 äro försedda med skyddskorg.
3) Takpendel TZ med takarmatur.
4) Utan skyddskorg.

Triplexfabriken Enköping

fanns mellan Fannalund och höghuset Bahco

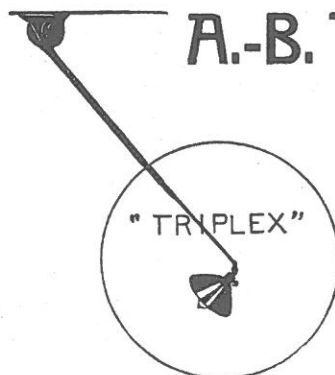
Robert Kullenberg story

1980 föddes en pojke vid namn Robert Kullenberg i Torekov, Sverige, som den älskade av fyra syskon. Han visade tidigt intresse för tekniska prylar och spenderade många timmar med skiftnyckeln när han reparerade mopeder och renoverade en gammal sportbil. Sakta men säkert växte ett intresse för design sig starkare. När han senare mötte sin blivande fru förstärktes detta ytterligare och många helger spenderades på auktioner och loppsmarknader sökandes efter fynd till deras hem.

En dag när de letade efter den perfekta lampan med industriell känsla till deras taklägenhet, träffade han sin första Triplex, men den var inte till salu. Tycke uppstod och jakten på en lampa tog fart. Ett par år senare, efter en 700 kilometers endagsresa med bil hade två Triplexlampor flyttat till Helsingborg.

Eftersom det var så svårt att hitta en lampa i hyggligt skick, kom tanken och drömmen om att åter ta fram Triplexlampor. Efter mycket sökande, timmar bakom datorn och diskussioner med olika partner vilka bevarar arvet efter J.P. Johansson, är lampan nu på nytt återfödd.

Det är vår ambition att vår satsning på Triplexlamporna ska blåsa nytt liv i J. P. Johanssons minne och presentera honom för en ny målgrupp. Något som vi hoppas att även ni har intresse av.

A.-B. Triplexfabriken

ENKÖPING

Firman etablerad 1918

är tillverkare av:
"TRIPLEXPENDELN",
ställbar elektrisk armatur.
"TRIXLÅSET",
självstängande tambur- och
deuxbattantlås.
"3-EX" dörrknäpp
och sockernypa
"TRIPLEX MINOR".

Våra resp. tillverkningar försäljas av Elektriska firmor,
Järnhandlare, Guldsmeder m. fl.

Triplexpendeln

Eventuellt nytillverkning av triplexpendeln.

Robert Kullenberg tog kontakt med Sällskapet för att få tillstånd att få börja nytillverka Triplexlampan. Kom som en överraskning för styrelsen. Patent och upphovsrätt låg hos J.P.'s släktingar. Sällskapet hade ingen möjlighet att råda över dessa. Efter diverse pappersexersis har det avancerat till att tillstånd beviljats. Tillstånd av eventuellt jobba vidare på start av tillverkningen. Dock med vissa villkor från släktingarna att designen ej fick ändras. Lampan skulle även märkas att det var en J.P. Johansson uppfinning. När lampan kommer att börja tillverkas står skrivet på framtiden.

Curt Eriksson

braBil

Bra Bil i Enköping AB

Dr Westerlunds gata 15

Box 121

745 23 Enköping

Telb 0171-237 00

Fax 0171-358 60

Byddegårdsvägen 2

196 30 Kungsängen

Tel förs 08-564 508 50

Fax förs 08-564 508 59

Tel verkstad 08-564 508 41

Tel reservdelar 08-564 508 46

Fax vst, resd 08-564 508 49

Arosvägen

746 31 Bålsta

Tel förs

Tel verkstad

Tel reservdelar

Fax

0171-46 81 41

0171-46 81 44

0171-46 81 43

0171-585 84

E-post

info@brabil.se

Hemsida

www.brabil.se

DOPATTEST VI Neptun

Herre och härskare över alla hav, sjöar, kärr, floder, åar, bäckar, myrar och diken, görer härmed veterligt, att Bahco roddklubbs medlem Ove Nilsson på ett sådant sätt fullföljt sina anbefallda uppdrag, att han den 315:e dagen av året 1967 har ansetts värdig upptas i vår fuktiga stat.

Vi anbefaller därför våra undersåtar, sjöjungfrur och alla andra, som dväljas i de nämnda elementen, att bistå honom med hjälp och stöd, när eller var han beträder eller faller i dessa element.

Given med vårt nådiga och konungsliga tillstånd och sigill vid årstesten i Enköping Anno Domino 1967 den 11 dagen av månad November

Neptun

Bahco Roddklubb

Roddartjejer

som lånat eller skänkt bilder, texter, och upplysningar till J.P. Sällskapet.

Från vänster Evy, Monica, Eva, Siv och Britt-Marie.

Allt inom byggplåt
och hallbyggnader

Hör med oss!

Plåthuset

Enköping Tel 0171-44 00 75
Fax 0171-44 09 99
www.plathuset.com

birka
ARKITEKTER

Kyrkogatan 12
745 31 ENKÖPING

BIRKAARKITEKTER BO SVALBY AB
BO SVALBY

Tel: 340 75
Mobil: 0705 93 53 77
Birkaarkitekter.bs@swipnet.se

Fax 340 76

BIRKA SKRIV & RITTJÄNST
KRISTINA NORDSTRÖM

Tel: 340 74
Mobil: 0737 83 18 98
Kristina_nordstrom@swipnet.se

"NU VILL VI TA NÄSTA STEG"

Dags att hitta ett nytt hem?
Prata med en erfaren mäklare på vårt kontor i Enköping
så får du hjälp att komma vidare. Vi ger oss inte förrän du
känner dig hemma igen, på en ny adress.

 mäklarringen
EN ÖPPEN DÖRR TILL DIN FRAMTID

Du hittar oss på maklarringen.se eller ring 0171-24030

Roddsektionen

1968

Siv (Bergmark) Eriksson, kassör och drivande kraft i roddsektionen.

Nu har man eget klubbhus i en Mälarvik vid Klubbholmen, en roddsektion på 80 medlemmar, varav ett 25-tal kvinnliga, och åtta läckra farkoster staplade i båthuset, som för övrigt medlemmarna själva byggt. Roddsektionen är ansluten till RF liksom hela Bahco IF, och har som främsta merit ett svenskt mästerskap för inriggade fyror.

– Rodd är en tjugig sport, lämplig för både män och kvinnor, vittnar Siv Bergmark med övertygelse i stäm-

man. Muskelkraft är inte det alena saliggörande för att bli bra, teknik, balans och rytm betyder mycket. De flesta av oss tränar för motionen och nöjes skull. Alla åldrar och alla slags befattningshavare finns representerade.

Idrotten inom företaget omfattar sammanlagt 16 olika sektioner, sammanhållna av en gemensam styrelse, vars ordförande Lars-Erik Löfgren från personalavdelningen vid Ventilationverkstäderna . . . där inom parentes sagt de anställdas genomsnittsalder ligger under 31 år.

4 med cox inriggare. Tången och Fläkten första två båtarna.

Karl Hagbrand, Rolf Johansson, Bengt Axelsson inriggare Lennart Gustafsson, Hans Widell.

NYA GLAS
mästeriet ab

Växeltel. 0171-24 000

Jourtel. 0171-24 000

Torggatan 15, 749 35 Enköping
(intill Coop/Systembolaget)

www.nyaglas.se

- **BILGLAS** Auktoriserat Bilglasmästeri
- Allt i glas till företag och bostad
- Inglasning & Uterum
- Fönster & Dörrar
- Markiser
- Persiennor, Plissé-, Lamell & Rullgardiner mm
- Flaggstänger

1957

Utriggad 4 med cox.

Cox Margit Brink, strouk Birgitta Fredriksson, utriggare Tordis Larsson, Siv Bergmark och Marianne Thorsell.

Forts sid 25.

ICA Supermarket

★ Stjärnköp ★

Öppet Alla dagar 8-21

Enköpings Grafiska AB

- möjligheternas tryckeri

• Affischer	• Böcker	• Kuvert	• Reklamblad
• Blanketter	• Digitaltryck	• Mappar	• Tidskrifter
• Brevpapper	• Etiketter	• Notisblock	• Visitkort
• Broschyrer	• Kataloger	• Offsettryck	• Vykort

Enköpings Grafiska AB · Fannagatan 22 · 745 41 Enköping
Tel 0171-47 91 85 · Fax 0171-47 96 84 · info@egra.se

Munksundsskolans elever besökte J.P. Johansson Museet

J.P. Johansson Museet invaderades under ett dagsbesök av 60 elever från Munksundsskolan. Det blev ett trevligt besök och framför allt så många på en gång. Björken och Linden är namnet på klasserna.

Frågorna blev många. Alla fick svar när det gällde J.P. Johansson. Stig Lundh placerade halva styrkan i hör-salen och spred sina kunskaper med sin trevliga be-rättarglädje. Rune Adelhag och Curt Eriksson släppte lös den andra halvan elever i själva museet.

Trots att J.P. Johansson avled 1943 lever hans uppfin-ningar vidare över hela världen. Det är troligt att alla människor runt om i världen någon gång hållit en skiftnyckel i sin hand. Bahco har aldrig varit större i världen, än nu. Tyvärr finns bara kontorsverksamhet kvar i Enköping.

Guiderna som hade nöjet att träffa dessa hurtiga ung-domar och deras lärare, hade också mycket nöje av besöket.

En gammal ässja blev en omtyckt pryl och provades av de flesta. Tyvärr låter sådana väldigt illa men upp-skattades av eleverna.

Även största skiftnyckeln provades, trots dess tyngd. På museet finns också en modell av J.P. Johansson blivande staty. Eleverna fick förfrågan om vad de tyckte om statyn.

Mycket fin, blev svaret, på skolbetyget är det detsam-ma som, med beröm godkänd.

Många kände till J.P. Johansson, en del gjorde det inte. Efter avslutat besök visste alla.

Curt Eriksson

60-talet elever från klasserna Björken och Linden, Munksundsskolan samlade kring Hejaren där det en gång blev skiftnycklar.

Rickard Engström skriver i vår gästbok

Eleverna tackade för besöket

EN RIKTIG BYGGHANDEL

Tel. 0171 - 330 70 Besöksadress: Spjällgatan 29
Postadress: Box 17, 745 21 Enköping

Finns i Bahcohuset i Enköping

*Svarvar Fräser Borrar
Filar Slipar Svetsar*

Bengt och Georg

Tel. 0171-341 46 Fax. 0171-278 99

Den moderna Eva

Vår gamle Adam häromdagen talte så om Eva:

–Min gumma, våra fikonlöv, de torka och bli snäva
jag tycker du fara skall till jorden nu i kväll
och se om ej på fikonlöv det blivit ny modell.

Och Eva gjorde som han bad. Han var ju hennes herre.
Visst var det sjaskigt, hennes löv, men kunde varit värre.
Hon löste upp sitt långa hår, och som hon gick och stod
hon for till staden Stockholm ned att se på nya mod.

Den andra da'n hon kom igen, och Adam satt och vänta.
Men var det Eva väl som kom – det var en stilig jänta
med kjol från nya seklets mod: en havlkort krinolin
och hela nio meters vidd och därtill gredelin.

Han såg en tott lingult hår samt långa öronlappar
en åtsnörd byst, en midja smal och smink på kind och läppar.
På huvudet bar hon en burk, som ena örat gömt,
och uppå burken satt en lök – säg hade han väl drömt?

Den arma Adam Evas drag förgäves efterleta.
Hon ler – o ve! Han ser en rad av elefanter betar.
Hon svänger på sin höga klack och ger en tjusig blick
åt Adam, och så säger hon: – Är jag ej vådligt chick?

Men Adam såg fundersam ut och strök sitt skägg det sträva
högg tag i kjolens granna tyg och sade skarpt åt Eva:
– Du plockar all din grannlåt bort, tag av dig bit för bit
Din dräkt jag kastar ner igen direkt till kompanit.

Tag på ditt fikonlöv, min vän, och bli den forna kvinnan!
Ditt hår, det mörknar nog igen; och du skall bli som innan
du for dit ner. Men Eva grät och sade: – Du förstår,
till ett museum sålde jag mitt löv igår.

CD-skiva 60:–

J.P. Johanssons vals – Morgonskift i Smedjan.
Musiktekniker Kari Ylivallo

Erik Björkhager, oboe
Leif Erkenfalk, gitarr, sång
Taimi Johansson, piano
Rolf Solblad, violin
Ivan Karlsson, dragspel, sång

Livlig verksamhet

Martin Ljungvall, vår chaufför till tävlingarna.

Försnack, roddtävlingar vid Kolarvik. Kalle Hagbrand kollar.

Bahco roddklubb på väg till någon tävling. 1954.

Herrlaget på väg till start. 1954.

Här är damlagets sjösättning

◁ *Aina Granholm och Nils-Erik Ymer Johansson senare gifta.*

ENKÖPINGS BILDEMONTERING

Auktoriserad BILSKROT
Löser in och hämtar
SKROTBILAR

Säljer

BEG BILDELAR BEG DÄCK

Öppettider: Måndag-fredag 8.00 - 17.00

Lördag 9.00 - 13.00

Stenvretsgatan 6, 749 40 Enköping

Tel: 0171 - 206 66 · Fax: 0171 - 212 68

SKULTUNA

REPARATIONSVERKSTAD

Det lilla företaget med de många möjligheterna

Cykelförsäljning
Kvalitetscyklar som alltid
levereras monterade

MRF-ansluten verkstad

Reparationer
Av alla bilmärken

Cykeltillbehör

Service

Cykelreparationer

Avgastest med 4-gasmätare

MC-, Moped- & Snöskoter-
tillbehör

Däck
AGI, Gislaved, Michelin

Välkomna

Hälsar Kjell

Karlbergsvägen 10

730 50 SKULTUNA

Tel. 021 - 700 57

interflora

Häftiga
Arrangemang
Roliga Buketter

- med det lilla extra -

Fjärdhundragatan 44, telefon 300 51

Ove och Carina

Vi lämnar 10% rabatt till J.P.s-medlemmar! Välkomna!

ELBYRÅN
Thorsell & Son
TELEFON 301 78, 323 94

- Installationer
- Armaturer
- Reparationer
- Kostnadskalkyler

VI SÄLJER **Cylinda PHILIPS**

Kungsgatan 16-18, 745 31 Enköping

Dialect

DIALECT Salatullen
Allt inom kommunikation!

Mästergatan 6, 745 37 Enköping

Tel 0171 - 271 19

www.dialect.se

Kinnan AB

Tel 0171 - 47 90 75

Bilkompaniet

Mästergatan 1, Enköping.

Tel. 0171-855 00

JM Bil & Lackservice

Tallbacksvägen 11, 745 41 Enköping
0171-373 79, 070-699 92 39

AB MELLANSVENSK OMNIBUSTRAFIK

Välkommen kontakta oss
när det gäller transporter med buss
Tel 0171-304 65 eller 378 37 Fax 0171-390 40

AB MELLANSVENSK OMNIBUSTRAFIK

Ågatan 12, 745 35 ENKÖPING

ANLITA FACKMANNEN!

• Byggmålning • Rep. målning • Tapetsering

**NORDH's
MÅLERI**

**391 42
336 02**

Etablerad 1956

Skälby, 745 95 ENKÖPING

GRANZOW
TRYCKLUFTSTEKNIK
Komprimering Fläring Torkning Sugning Service Energioptimering

Granzow AB

Malmagatan 3
745 37 Enköping
Tel 0171-478 000
Fax 0171-392 70
www.granzow.se

TOYOTA
i Enköping
hos

Enköpings Motorverkstad AB

Linbaneg. 8. Tel 0171-331 00

www.emvab.se

Ackes FÄRGCENTER

Vagnsgatan 4 • Enköping • Tel 0171 - 44 11 84

T-SHIRTS JACKOR KEPSAR

med klubbtryck
BEGÄR KATALOG

Frontline Reklam AB

• LEDER UTVECKLINGEN - FÖR PR-ARTIKLAR •
TEL 019-33 11 80
BOX 1150, 701 11 ÖREBRO

**IVT
center**

VÄRMEPUMPAR

Tfn: 0171-219 55
070-671 47 88

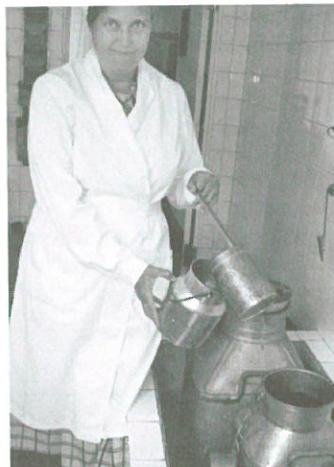
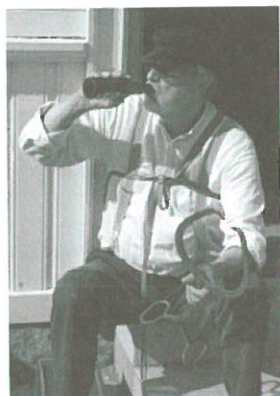
Butiken: Kyrkogatan 36
Enköping

www.derivata.se

derivata@bredband.net

Butiken öppen: Mån-fre 13.00-16.00
och kvällsöppet: Tors 16.00-19.00

J.P. Johansson turistattraktion på Järnhandelns Dag.

J.P. Johansson Sällskapet medverkade på Järnhandelns Dag på Skansen Stockholm.

Där vi visade rörtängernas- och skiftnycklarnas utveckling under åren.

Vi visade även upp modellen av kommande utomhus staty av J.P. Johansson som konstnär Peter Linde framtagit.

Järnhandlarnas Intresseförening hade arrangerat en specialutställning vid rulltrappans avslutning under temat industri- och produktions företags utveckling i Eskilstuna under åren.

Materialet var ifrån Eskilstuna Museum som har en specialavdelning över företagare i Eskilstuna under åren. Där kunde man hitta många intressanta produkter som passerat under åren från företag som vi känner igen som Lindström AB, Öbergs AB, Hults yxor, Eskilstuna Knivfabrik, Karlsson & Nilsson, ASSA, Aug. Stenman, Bröd. Lundin & Lindberg och Bahco samt många fler företag.

Vädret var perfekt, sol och en del varma fläktar. Det var mycket turister från Ryssland, Japan, Italien och Baltikum.

Minoritet var Svenska besökare, fast dom som var imponerades över J.P. Johanssons verk och industriella utveckling, och det var en kvinna som tyckte att vi enköpingsbor måste vara mycket stolta över att ha haft en sådan stor man som utvecklat Enköping.

Det var många olika aktiviteter kring torget framför Järnhandel och en Konsum butik från 30 talet. Båda butikerna är öppna nästan alla dagar på året beroende på frivilliga som vill bevara historien.

Man kunde få en lektion i hur man renoverar gamla fönster, Max Sivert och ASSA visade upp sina produkters utveckling.

Temat var 30-tal och man kunde se kläder och personer från den tidsepoken, polis, isbärare, positivhalare samt herrar och damer i 30 tals kläder.

Ett populärt inslag var spikslagning som lockade många barn och även äldre och kvinnor i långklänningar.

På håll hördes sköna toner från stora scenen där det pågick Riksspelmansstämma.

Stig L. Lundh

Järnhandelns Dag på Skansen

Gunnar Bäckström och Stig Lundh vid ingången till Järnhandeln.

Interiör från Järnhandeln. Skiftnycklar hade egen låda.

Mingel innan "kvällsmaten".

Gunnar Bäckström och Britt-Marie Öhrn. Köp lotter, köp verktyg.

Utsikt från järnhandeln.

Stora och små spikade på.

J.P. Dagen

Väderleksrapporten lovade regn och det blev det. Programmet kunde inte genomföras som planerat. Torpargänget ville inte riskera sina instrument i det fuktiga vädret. Den lilla scenen som fanns på torget skyddade ej mot regn och blåst. "Vi kommer igen nästa år" uttryckte Taimi. Likaså tyckte vår trubadur Björn Lindström.

Mot eftermiddagen ljusnade det. Skiftnyckelhanteringen kom igång med många deltagare. Segrare blev i år liksom förra året Lars Axelsson med tiden 69 sekunder 2:a Hans Lindström 82 sek.

Ivar Eriksson vid tändkulemotorn.

Handelsbanken

Enköping

Telefon: 0171-41 66 30

www.handelsbanken.se/enkoping

Regn

Blandning av vatten och luftföroreningar som aldrig gör annat än faller.

Trots att allting annat stiger.

Troligen

Ett vanligt ord i en väderleksrapport.

Gissa verktyget på J.P. dagen.

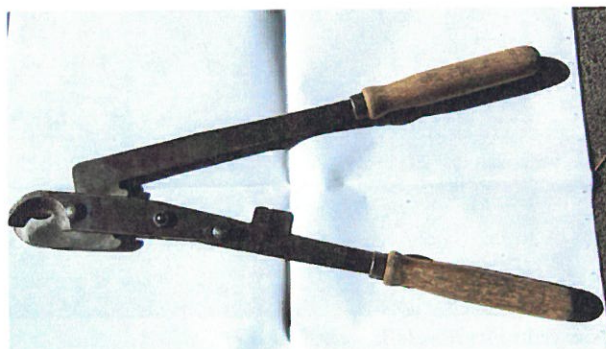
Vanns av tändkulemotorägaren Ivar Eriksson, Nysätra, Örsundsbro. Det var Ivar som visade sin Tändkulemotor. Mycket uppskattat inslag. Förmodligen finns han på torget även nästa år.

Rätt svar "Trådspännare". Många rätta svar hade inkommit varför dragning blev aktuellt.

Vinnaren är underrättad.

Kopparkabeltång

visades också på J.P.-dagen
Bergs Eskilstuna.

Vattenklosetter och gasbelysning på sjukstugan 1908

Mats O Karlsson

Sjukhusdirektionen i Enköping skrev den 6 juli 1907 till landstingsmän från staden, August Lundin och Theodor Wetterwik, och bad dem motionera till landstingsmötet om anslag till vattenklosetter och gasbelysning på sjukhuset. Det skulle kosta 5000 kr enligt anbud från Enköpings Maskinfabrik AB som bifogade motionen.

Direktionen skrev att sedan staden fått vattenledning och gasbelysning insåg den att dessa nymodigheter har "stora fördelar i sanitärt och snygghetshänsende". De illaluktande och osnygga klosettarna och ständigt stående nattkärl borde ersättas med vattenklosetter. Samtidigt borde diskbord inrättas med tillfälle till sköljning av hinkar, spottkoppar, nattkärl och stickbäcken. Att det blev så dyrt med vattenklosetter berodde på att hälsovårdsstadgan krävde att ingen orenlighet fick släppas i kloakledningen utan föregående rening i septisk tank.

Av anbudet framgick att ett sex tums saltglaserat stenrör drogs till en sju kubikmeter stor tank i nordöstra hörnet av tomten. I sjukhusbyggnaden fyra klosettrum uppsattes fem vattenklosetter av porslin, mahognysitsar samt gjutna spolcistärner med dragkätting och blyrör. Sjukhuset hade vid denna tid 28 sjuksängar. Sköljbaljor sattes upp i tre rum av typen

"Twyfords Combined Hospital Bed Pauand Urinal Bottle Sink N:o 8 B". I operationsrummet uppsattes operationsrumsfat med blandningskran för varmt och kallt vatten samt avlopp som reglerades med benet. Klosettanbudet slutade på 3980 kr, vilket i 2011 års penningvärde motsvarar omkring 175.000 kr.

Gasbelysningen skulle ersätta de nuvarande fotogenlamporna som ofta osade och dessutom blev ganska dyra genom att glasbehållardelarna slogs sönder. Av anbudet framgick att från Enköpings stads acetylen-gasnät vid lyktstolpen bredvid inkörsporten till sjukhuset drogs en en-tums rörledning till sjukhusets norra gavel där en gasmätare monterades i korridoren. Från mätaren drogs ledningar i huset till inalles 13 lysapparater (20 lågor). I sjuksalar och operationssal monterades 2-lågiga takarmar av järnrör och i korridorer och trappor en-lågiga lyror av mässingsrör. Samtliga lysapparater monterades med brännare för öppen låga samt flusskupor. Anbudet för belysningen slutade på 875 kr vilket 2011 skulle motsvara cirka 40.000 kr.

Landstinget biföll motionen och sjukhuset kunde 1908 höja sin sanitära standard och bli ett snyggare sjukhus.

Mats O Karlsson

DAGLIGA TURER TILL MER ÄN 50 ORTER!

"Över-dagen-transporter" av paket & pallar till ekonomipris inom Uppland, Stockholm, Södermanland, Västmanland och Dalarna.

- ✓ Direktbilar var du vill - när du vill!
- ✓ Skräddarsy egna transporter (sälj firmabilen!)
- ✓ Vår brevbil hämtar och lämnar din post
- ✓ ...och mycket, mycket mer!!!

Smafrakt

www.smafrakt.se

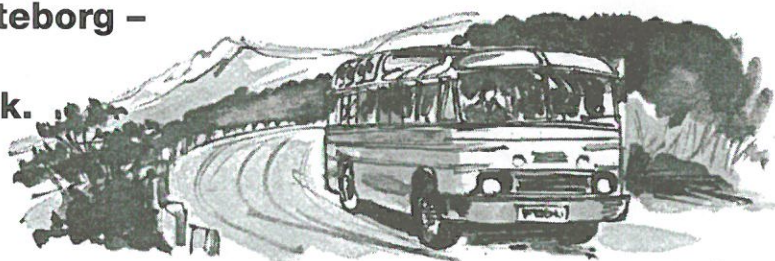
Vårresan

Med buss till: Vårgårda – Göteborg – Lidköping.

Mellansvenska Omnibustrafik.

Inkvartering:

Hotell Heden Göteborg.

Vårresan 1-2 maj blev synnerligen innehållrik. Första stopp blev i Vårgårda där vi blev mottagna av representanter från Södra Härene Hembygdsförening, ordförande Ingemar Larsson samt Lars-Åke Kempe med fru. Lars-Åke var med när J.P. Sällskapet bildades 1992. Nästa år firar vi 20-årsjubileum. Lunchen var väl förberedd och smakade utmärkt efter några timmars bussfärd. Lunchpratet avbröts med jämna mellanrum av Lars-Åke som underhöll med skön dragspelsmusik. Dragspelet hade han med sig under hela besöket och när tillfälle gavs blev det dragspelsmusik.

Efter en liten guidning i Vårgårda hann vi med ett besök bland annat i Härene Södra Kyrka. Liten vackert stenkyrka synlig från riksvägen. Kaffe i en äldre skola intill, smakade bra innan det var dags för färd mot Göteborg.

Inte nog med detta utan vi fick följa med direkt in i spårväghallarna där vi imponerades av en mängd spårnagnar, gamla som nya. Det blev också kaffe med dopp. Med hem följde diverse saker från en souvenirbutik. Många uttryckte sin glädje att kunna åka spårvagn hur man ville.

Ett plus var att fyra ställde upp utan ersättning. Medlemmarna i Spårvagnssällskapet Ringlinjen. Likaså Spårvagnen utan biljetter. Ända kostnaden var maten som serverades ombord. Ett tack till Marianne som sysslat för maten hela dagen. Hon är min frus systers flicka och sambo med Björn som varit kontaktman för att ordna detta extra jippo.

Tack även till de andra två personer som var behjälpliga hela kvällen, som jag missade namnen på. De tillhörde också Spårvägssällskapet Ringlinjen. Efter en välfylld dag kändes sängen skön på Hotell Heden.

Göteborg, inkvartering på hotell Heden. Rumskamrat blev Egon Svensson, kassör i Enköpings Filatelistförening. Snabbt ombyte av kläder för nu gällde det att beskåda Taubeutställning "Taubes Värld". En verkligt gedigen sevärdhet om Evert Taubes liv och visor.

Klockan 18.00 kom kvällens överraskning. I programmet stod kvällen fri. Så blev det inte. Alla tog plats vid en spårvangshållplats utanför Liseberg. När spårvagn nr 208 kom gick vi ombord på den. Där väntade Björn Johansson, för kvällen klädd som konduktör och hans sambo Marianne Sanderöth som under dagen varit kock och nu var servitris på spårvagnen. Det blev god mat som hon jobbat med hela dagen. Drycker av olika slag serverades efter önskemål. Samtidigt som vi förtärde maten körde spårvagnen hela tiden. En tur "På Spåret" i Göteborgs centrala delar. Kända och okända platser guidade Björn om.

Lidköping, start klockan 07.00 från Göteborg och kurs mot Lidköping och Bahco Sägbladsfabrik. Besöket där blev imponerande med den stora automatiska maskinparken. Förträfflig guidning vid hela besöket. Platschefen Daniel Andersson berättade om fabriken kapacitet och lite historik. Företaget bjöd på mat innan resan började till Enköping.

En inramad tavla av J.P. Johansson överlämnades till fabriken. Mottagaren syns på vidstående foto. Fabriken där det händer saker snabbt. När vi lämnade efter det intressanta besöket, satt vår tavla redan uppsatt i foajen.

Tiden blev knapp, minuterna bara rann iväg. Vi hann dock med ett hastigt besök på Rörstrands museum. Bland annat fanns Nobelserviserna att bese.

Ett par spännande dagar var över och alla var några minnen rikare.

Curt Eriksson

Vårgårda

Anniken vid grindstolparna, som fanns kvar 1 maj 2011.
Hus och allt annat borta, även J.P.'s bostad.

Väggmålning Vårgårda.

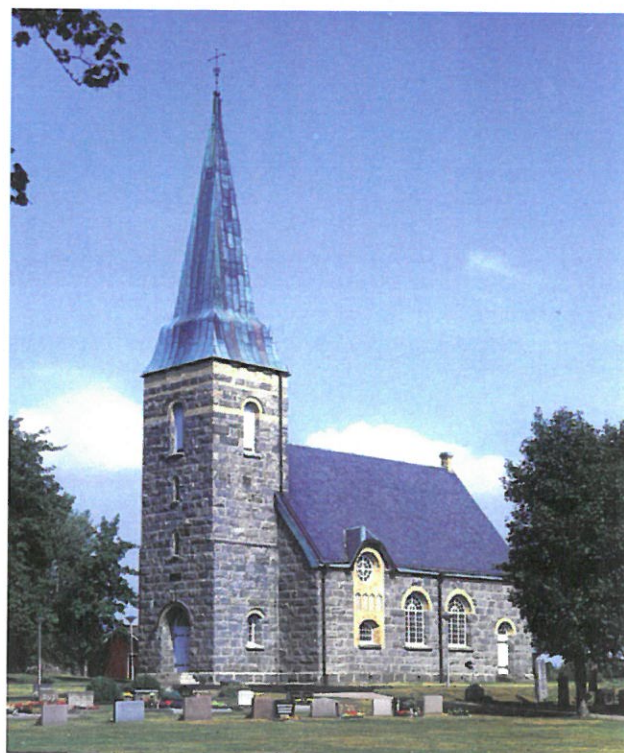
Lars-Åke underhöll under lunchen.

Välkomna önskas J.P. medlemmarna av Lars-Åke Kempe
och hans fru.

Stig Lundh talar om J.P. Johansson.

Södra Härene Kyrka.

Göteborg

Gänget vid Liseberg.

Vår spårvagn 208. (Spårvägssällskapet forto)

Förtäring ombord.

Besök på Spårväghallarna Göteborg

Mera god mat.

Öppen spårvagn äldre modell.

Marianne Sanderöth och Stig Lundh. Livlig diskussion.

Vandring bland spårvagnar i spårvagnshallen. Iris Säfve och Traude Franke i förgrunden

Sågbladsfabriken Lidköping

Gänget utanför fabriken i Lidköping.

Platschefen Daniel Andersson informerar och mottager en tavla från J.P. Sällskapet

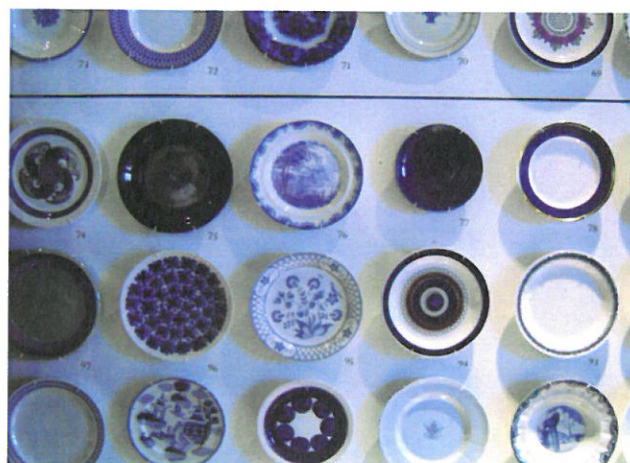

Guidning i fabriken.

Ångman, Lundh och Friberg lyssnar på platschefen.

Intressant besök på Rörstrands Museum Lidköping

Sista visningen Verktygsverkstäderna i samband med J.P. årsmöte Guide: Roland Bjurling

Orienteringsbord vid robotline för slipning.

Skiftnycklar.

Höghastighetsfräsning av smidesverktyg.

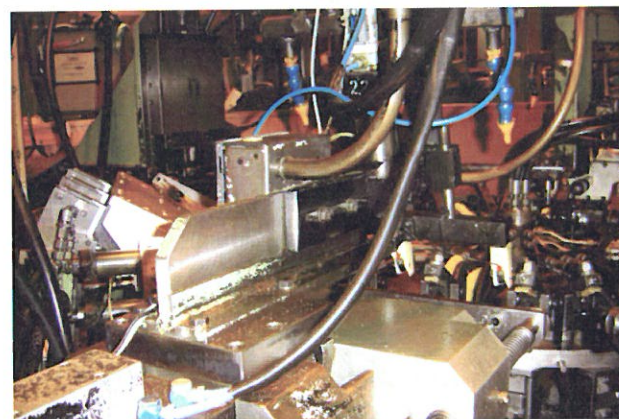
Foto: Curt Eriksson

Roland Bjurling visar smidesstegen för skiftnycklar.

Smedjan. "Skäggnig av stämjärn.

Detaljbild av maskin "Lindenmaier".

Smedjan. Stämjärn.